

Каліберда В.С.

Студент 3 курсу ФСП

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Науковий керівник:

Солончук І.В., ст. викл., ФСП

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Медіація та цивільний процес: перспективи та розвиток

Одним з важливих компонентів розвитку стабільного законодавства, судової системи та держави є мирне вирішення конфліктів з різних питань та в різних сферах. Врегулювання будь-якого конфлікту потребує великої кількості часу та способів. В першу чергу це стосується правових питань, особливо спорів, які потребують судового вирішення. Задля того, щоб розвантажити судову систему та скоротити час вирішення проблемних питань для зацікавлених в цьому осіб.

На даний час судова складова нашої держави потребує більш широкого вдосконалення та розвитку. Це в першу чергу стосується судової практики, тому, задля того, щоб зберегти свій час, нерви, навіть кошти, люди все частіше починають звертатися до такого не дуже популярного процесу як медіація. Цей метод означає можливість вирішення спору без звернення до суду, лише з залученням медіатора, який виступає посередником. Така процедура проводиться лише за згодою сторін і вона є досить гнучкою, що робить її досить таки успішною, як показує світова практика.

Медіація може застосовуватись майже до всіх сфер суспільного життя. Найчастіше, як показує практика, ця процедура застосовується для вирішення “дрібних” питань, в яких цілком можливо обійтись без участі суду: сімейні суперечності, цивільні спори і т.д. Однією з головних переваг цього процесу є те, що мінімізуються затрати в фінансовому плані, економить час та не дає можливості перевантажувати суд справами. Характерною перевагою є те, що сторони самі можуть вирішити, яким буде результат їх переговорів. Також варто зазначити, що медіація не несе такого психологічного навантаження на людини, як наприклад судові засідання: перебуваючи в “зоні комфорту”, чи то буде власний офіс, чи якесь приміщення, особа відчуває себе впевненіше і більш активно йде на контакт, ніж в залі судового засідання. За допомогою медіації конфліктну ситуацію можна вирішити більш коректно, дотримуючись повної конфіденційності справи. В Україні про медіацію знають далеко не всі, але як показує досвід, за відсутності законодавчого підґрунтя, підкріплене думками про те, що медіація - це несерйозно, це ненадійний спосіб для вирішення конкретних питань, після завершення процесу одна із сторін не виконає домовленості. Давайте поглянемо на це з іншого боку: ті ж самі фактори ми можемо віднести і до судового розгляду справи. По-перше, суд відводить на розгляд справи певний термін і він не буде виділяти додатковий, щоб вислухати кожну із сторін, аби зрозуміти душевний стан сторін, чому вони так чи інакше вчинили, та яке ще рішення можна прийняти, щоб буде найбільш оптимальним для обох сторін. Суд керується “сухими” фактами та законодавством, якщо не подобається ухвалене рішення - подавайте апеляційну, касаційну скаргу, що затягуватиме процес ще на довгі місяці чи роки. В той час як медіація є досить гнучкою, головна мета якої - зробити все, щоб обидві сторони залишились задоволені та прийшли до спільного рішення, тобто це вирішення досить швидко вирішення конфлікту, на відміну від судової справи, де після ухвалення рішення сторони і далі можуть перебувати у ворожих стосунках, продовжуючи палко

ненавидити одне одного. Варто зазначити, що в даний час в Україні не існує Закону, який би чітко регулював процес здійснення медіації, хоча неодноразово були спроби вивести на законодавчу арену новий спосіб вирішення спорів, де лише дві зацікавлених сторони і посередник, без жодної судової тяганини, неодноразових засідань та вироків. Але, на жаль, на даному етапі наша країна не може чи не хоче ламати судову систему, спрямовуючи її на новий курс європейського розвитку. Треба вивести медіацію на новий рівень, зі своїми законами, визнаними державою, а самих професійних медіаторів порівняти до адвокатів. Ми досі живемо за старими уявленнями, де тільки суд здатен вирішити будь-яке питання, а всі інші способи – це дрібниця, яка немає права на існування. Хочу навести статистику, запропоновану одним впливовим сайтом: в США 95 % справ, що були направлені на медіацію не дійшли до судового розгляду; в Німеччині 90 % медіацій завершуються мировою угодою, а загальноєвропейський показник результативності медіації – 40-80 %. В той час, як в Україні цей показник становить не більше 20 %. А все через те, що фундамент медіації постійно ламають, не даючи право на стабільний розвиток, де головна відмова – немає закону, який би регулював цей процес. А може немає бажання аби прийняти цей нормативний акт? Чому всі розвинені країни вже давно перейшли до подібного методу, а Україна гальмує в цьому плані, і ця процедура застосовується лише для вирішення дрібних корпоративних, цивільних, сімейних спорів і то, з побоювання, а чи правильно це, чи треба було все таки йти до суду і чекати повного вирішення справи місяці, а може й роки. Просто треба запам'ятати декілька речей про медіацію: сторони самі зацікавлені в вирішенні спору, досягнення домовленості між сторонами підтверджується укладеним ними договором, виконання якого вже регулюється законодавством нашої держави; інформація не розголошується та є цілком таємною, на відміну від судового розгляду; медіатор можна більш глибоко дослідити суть конфлікту, зрозуміти всі фактори, спілкуючись окремо з кожною стороною, намагаючись знайти рішення, яке буде комфортним для обох сторін; сторони економлять свій час, ресурси, і тим самим навіть допомагають суду, зменшуючи йому роботи з питань, які можна чудово вирішити і самим: як сусід буде відшкодовувати шкоду за зіпсований турецький килим або як розділити акції, якщо один з акціонерів хоче більшу частку, аби звозити дружину на море, та більш серйозні питання.

Отже, проаналізувавши дане питання, хочемо зробити наступний висновок: нашій країні треба брати напрямок на пошук нових можливостей для покращення законодавства в усіх аспектах. Офіційне визнання медіації — це невеликий крок, який дає великий шанс для вдосконалення функціонування всієї законодавчої системи та спрямування на європейський курс.